

Energidilemmat

Åtgärderna som blir riktigt lönsamma

Visst varierar sommarvädet varje år, men samtidigt sker klimatförändringarna. Mer extremvärme blir vanligare runt om i världen. Det som vi i dag uppfattar som ganska extremt är något som vi om 20–40 år kommer uppfatta som en ganska normal sommar. Så solcellerna kan kompensera för låga vattennivåer i dammarna till vattenkraften. Torkan har även förvärrats på grund av rekordvärmerna och det var många skogsbränder.

Ingen gång sedan 1859, då SMHI började mäta temperaturen, har juli månad varit så varm som i år. Den normala medeltemperaturen i juli är 16,4 grader, alltså hela 4,2 grader kallare. De som hade semester kunde njuta av detta men nu när det är en regnig dag i november är sommaren glömd. Fast några saker kommer man ihåg.

Torkan har påverkat flera av oss och hot om vattenbrist har fått många att hålla igen på vattenanvändningen för att hjälpa till att rädda värden. Men vissa menar att den minskade vattenanvändningen är tack vare IMD (Individuell Mätning och Debitering).

INFORMATION LANDAR LITE OLIKA och när man hör kommentarer som ”vadå spara på vatten? Vi har egen brunn”, då inser man att alla inte har förmåga att se helheten och hur olika saker påverkar. Det finns även andra synpunkter som jag reagerar på och det är bland annat följande:

”Vadå att el släpper ut koldioxid. Vi köper grön el” eller ”Elbilar släpper inte ut någon koldioxid eftersom de inte har något avgasrör”. Detta kan då diskuteras om det är rätt eller fel men det är inte det jag tar upp i denna krönika. Jag har fastnat på effektfrågan och undrar hur man tänker när man säger följande: ”Värmepumpen behöver bara stöttning med elpatron ytterst få dagar, då det är riktigt kallt”.

SVENSKA KRAFTNÄT FLAGGAR för effektbrist i elsystemet i vinter och då gör jag kopplingen att man inte ska använda el som spetsvärme. Även när det gäller fjärrvärmens nya marknadsanpassade taxor så är det fokus på effekt. Eon ändrar taxan till 2019 och då förlängs sommaren (höst och vårpris utgår) så att den blir åtta månader. Kanske en klimatanpassning? Men som kompensation höjs effektpriset med över 40 procent. Något liknade skedde med Stockholm Exergis taxa 2018.

Detta gör att energieffektiviseringsåtgärder som minskar effekten blir mycket lönsamma. Det är åtgärder som tilläggsisolering, effektivare ventilation med återvinning och åtgärder som ger lägre U-värde på fönster. Om man sänker effekten med en brödrost är det värt 1 000 kronor per år. Det är mer än kostnaden för energin som går åt för att värma kallvatten till varmvatten för en person under ett helt år. Så vi borde kalla det för effektivisering i stället för energieffektivisering.

Detta innebär att ett byte från F ventilation till GEO-FTX (HSB FTX), som sänker effekten ordentligt och dessutom ger filtrerad tempererad tilluft på vintern och ger svalka på sommaren, är en bra åtgärd.

Även att installera energiåtervinning från spillvatten sänker effekten, men tyvärr är det vanligt att man bara räknar på energivinsten och inte ser detta som en lönsam åtgärd.

Så när man ska vidta åtgärder bör man fundera på hur effektsignaturen ser ut efter åtgärd. Den bör vara flack. Jag tycker att man vid jämförelsen ska välja den flackaste kurvan om man vill göra huset framtidssäkert. Tänk ”effektsignatur”.

MARKNADSANPASSADE FJÄRRVÄRMEPRISER kan ge lägre kostnader för energi men saftiga effektkostnader. Även i fråga om elnätsbolagens ständiga prishöjningar så har effektkomponenterna stått för den kraftigaste ökningen, tycker jag. Detta ställer värmepumpskörning sommartid på sin spets. Ska man minska mängden köpt energi eller sänka kostnaden. Frågan är vilket som är mest lönsamt.

Roland Jonsson

#kilowatten

Styrelseledamot i Energirådgivarna

